

Utvidelse av Sundvold Motorbane i Nord- Aurdal kommune

Kartlegging av naturmangfold

Miljøfaglig
Utredning

Rapport MU2025-57

Forsidebilde

Typisk skogbilde rundt Sundvold Motorbane, med eldre furuskog på tørkeutsatte grunnlendte knauser. Foto: Bjørn Harald Larsen, 8.5.2025.

RAPPORT 2025-57

Utførende institusjon: Miljøfaglig Utredning AS	Prosjektansvarlig: Bjørn Harald Larsen
	Prosjektmedarbeider(e):
Oppdragsgiver: NMK Valdres	Kontaktperson hos oppdragsgiver: Åshild Onstad
Referanse: Larsen, B. H. 2025. Utvidelse av Sundvold Motorbane i Nord-Aurdal kommune – kartlegging av naturmangfold. Miljøfaglig Utredning Rapport 2025-57. 13 s. ISBN 978-82-345-0752-6.	
Referat: Miljøfaglig Utredning har utført en kartlegging av naturmangfold i et foreslått utvidelsesområde av Sundvold Motorbane i Nord-Aurdal kommune. Tiltakshaver er NMK Valdres, mens arealplanlegger Olav Talle står for planarbeidet på vegne av tiltakshaver. Utvidelsesområdet ligger i en nordøstvendt skogsli og består i hovedsak av grunnlendte knauser med yngre furuskog av bærlyngtypen. Mellom knausene er det mer løsmasser, og her finnes også mindre arealer med blåbærskog og svak lågurtskog. I nordvest er det et lite areal med fattig sumpskog. Planområdet og en buffer på ca. 50 m ble kartlagt mht. naturtyper etter Miljødirektoratets instruks med tilhørende artskartlegging med vekt på rødlistearter. Det ble ikke registrert naturtyper etter instruks. Gubbeskjegg (NT) var den eneste rødlistearten som ble registrert i undersøkelsesområdet (to funn i fuktig skog). Dette er den vanligste rødlistearten i høyereliggende og noe fuktig granskog i Sør-Norge.	

FORORD

NMK Valdres har under planlegging en utvidelse av Sundvold Motorbane i Nord-Aurdal kommune. Kommunen har stilt krav om kartlegging av naturmangfold i planområdet, og Miljøfaglig Utredning har fått i oppdrag av tiltakshaver å gjennomføre en slik kartlegging.

Planarbeidet utføres av arealplanlegger Olav Talle på vegne av tiltakshaver. Bjørn Harald Larsen har vært prosjektansvarlig hos Miljøfaglig Utredning.

Eina, 16.5.2025

Miljøfaglig Utredning AS

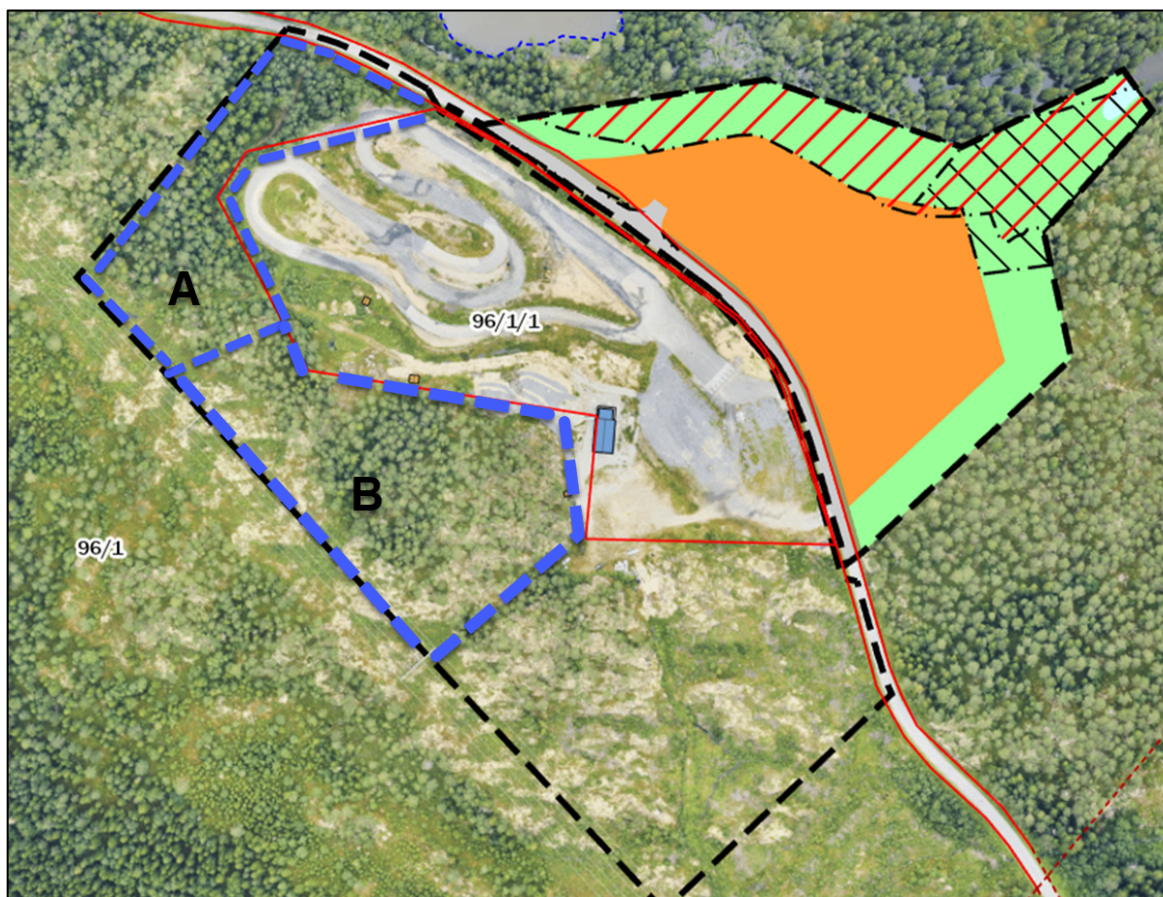
Bjørn Harald Larsen

INNHold

FORORD	4
INNHold	5
1 INNLEDNING	6
2 METODE OG MATERIALE.....	7
2.1 TIDLIGERE KARTLEGGING OG REGISTRERINGER.....	7
2.2 KARTLEGGING I 2025	7
3 NATURMANGFOLD.....	8
3.1 BELIGGENHET OG NATURGRUNNLAG	8
3.2 NATURTYPER, VEGETASJON OG FLORA	8
3.3 VIRVELDYR OG INSEKTER.....	11
3.4 FOREKOMST AV RØDLISTEARTER	11
3.5 FOREKOMST AV FREMMEDARTER.....	12
4 KILDER.....	13

1 INNLEDNING

Tiltakshaver NMK Valdres planlegger utvidelse av Sundvold Motorbane i Nord-Aurdal kommune. I den forbindelse ble det fra Nord-Aurdal kommune stilt krav om kartlegging av naturmangfold i foreslåtte utvidelsesområder (se figur 1). Arealplanlegger Olav Talle, som arbeider med reguleringsplan for utvidelsesområdet på vegne av tiltakshaver, rettet en forespørsel til Miljøfaglig Utredning om å utføre en slik naturmangfoldskartlegging. Kartleggingen ble gjennomført i mai 2025.

Figur 1. Forslag til utvidelse av Sundvold motorbane. Både områdene A og B er aktuelle utvidelsesareal og ble kartlagt for naturmangfold i 2025. Området på nordøstsida av Liagrendvegen er i prosess for regulering til kloakkrenseanlegg. Kilde: Arealplanlegger Olav Talle i e-post 20.2.2025.

2 METODE OG MATERIALE

2.1 Tidligere kartlegging og registreringer

Ingen naturtypelokaliteter er registrert i området fra tidligere (Miljødirektoratet 2025), mens det kun foreligger én artsregistrering innenfor planområdet; av den vanlige arten stormarimjelle (Artsdatabanken 2025). Det er heller ikke registrert livsmiljøer etter MiS-metoden i området (NIBIO 2025).

Det er kartlagt naturtyper etter Miljødirektoratets instruks på nedsiden av Liagrendvegen i 2019, og bla. ble det da registrert flere lokaliteter med gammel høyereliggende granskog med forekomst av den truede arten mjuktjafs (Miljødirektoratet 2025).

2.2 Kartlegging i 2025

Planområdet og en buffersone på 50 m rundt ble kartlagt 8.5.2025 i henhold til Miljødirektoratets kartleggingsinstruks for utvalgskartlegging etter NiN2 (Natur i Norge) (Miljødirektoratet 2024). Kartleggingsinstruksen omfatter 111 aktuelle naturtyper som skal avgrenses og kvalitetsvurderes ved forekomst. Et sentralt utvalgsriterium for naturtypene i instruksen er om naturtypen er rødlistet i norsk rødliste for naturtyper (Artsdatabanken 2021), og i alt 83 av naturtypene er oppført på rødlista.

Innenfor utredningsområdet er både generelle naturverdier, men særlig spesielt verdifulle forekomster blitt nærmere beskrevet. Naturtyper er kartlagt med Miljødirektoratets applikasjon NiN-App, mens artsfunn er registrert med Miljødirektoratets Arter-app.

Det ble også gjort artskartlegginger, der det særlig ble lagt vekt på å fange opp rødlistearter, fremmedarter og arter spesielt knyttet til aktuelle naturtyper etter kartleggingsinstruksen. Rødlistestatus for arter er basert på gjeldende norsk rødliste for arter (Artsdatabanken 2021). De fem kategoriene i rødlista er vist i tekstboks 1. De fem kategoriene for fremmedarter (Artsdatabanken 2023) er vist i tekstboks 2.

Tekstboks 1. Rødlistestatus:

CR = kritisk truet (Critically Endangered)
EN = sterkt truet (Endangered)
VU = sårbar (Vulnerable)
NT = nær truet (Near Threatened)
DD = datamangel (Data Deficient)

Tekstboks 2. Inndeling av fremmede arter med økologisk risiko:

NK = ingen kjent risiko (No known impact)
LO = lav risiko (Low impact)
PH = potensiell høy risiko (Potentially high impact)
HI = høy risiko (High impact)
SE = svært høy risiko (Severe impact)

3 NATURMANGFOLD

3.1 Beliggenhet og naturgrunnlag

Planområdet ligger i et skogsområde i tilknytning til eksisterende Sundvold Motorbane, ca. 1 km sør for Sundvoll bru i Nord-Aurdal kommune. Skogslia er nordøstvendt og dominert av grunnlendte knauser med en del berg i dagen. Området går fra ca. 315 moh. nede ved Liagrendvegen til ca. 335 moh. langs høyspentlinja som danner avgrensningen av planområdet mot sørvest. Det ligger i mellomboreal vegetasjonssone (midtre barskogssone) og i overgangsseksjonen mellom svakt kontinental og svakt oseanisk vegetasjonsseksjon, dvs. at plantelivet etter norske forhold er preget av østlige trekk (Moen 1998). Berggrunnen i planområdet består av båndet gneis, omdannet sandstein og glimmerskifer, stedvis med amfibolittbånd som er granatførende (NGU 2025a), noe som kan gi opphav til en ganske kravfull flora. Men innenfor planområdet er det hovedsakelig ganske mineralfattig gneis og sandstein, mens glimmerskifer ikke ble observert. Løsmassekart (NGU 2025b) viser sammenhengende dekke av morenemateriale, stedvis med stor mektighet, mens observasjoner i felt klart viste at morenelaget er tynt i planområdet, og for det meste usammenhengende med en del berg i dagen. I forsenkninger var løsmassene naturlig nok dypere, og i de fuktigste områdene i nordvest var det et tynt torvjordslag (svært lite areal).

Planområdet ligger i et område hvor det drives aktivt skogbruk. En vesentlig del av furuskogen i planområdet er i hogstklasse 5, og i følge NIBIO (2025) 110 til 130 år gammel. Furu er dominerende treslag i planområdet som helhet, mens gran dominerer i forsenkninger. De små partiene med gran er yngre enn furuskogen. Det er ellers et sparsomt innslag av yngre trær av bjørk, osp, rogn og gråor i planområdet.

3.2 Naturtyper, vegetasjon og flora

Bærlyngskog (T32 -C-5 etter NiN-systemet) med furu er dominerende skogtype i planområdet, og alle de grunnlendte knausene vest og sørvest for eksisterende motocrossbane har denne naturtypen. I forsenkninger og ned mot vegen i nord er det innslag av blåbærskog (T32-C-1) og svak lågurtskog (T32-C-2) med dominans av gran – men også i disse skogtypene er det innslag av furu. Ned mot Liagrendvegen nord er det også et lite areal (under 0,5 daa) med svak lågurt-bærlyngskog (T4-C-6).

I nordvest er det et lite fuktdrag med intermediaær myr- og sumpskogsmark (V2-C-2). I dette området ble det registrert arter som mjørdurt, skogsnelle, vendelrot, skogstorkenebb, grantorvmose, myrfiltmose og gubbeskjegg (NT), men området var for lite for å kvalifisere til en naturtype etter Miljødirektoratets instruks.

Skogen har lite død ved. Bare vanlige nedbrytere som rødrandkjuke, rekkekjuka og vedmusling ble registrert. I tillegg til gubbeskjegg, ble det av hengelav registrert bl.a. mørkskjegg, bleikskjegg og hengestry. På bergvegger ble kun utbredte arter knyttet til fattig til intermediaært nakent berg registrert, slik som randkvistlav, storvrenge, vanlig kvistlav, papirlav, matteflette og sisselrot.

Figur 2. Eldre, seintvoksende furu dominerer på de grunnlendte knausene rundt motocrossbanen. I følge Kilden (NIBIO 2025) er furuskogen ovenfor motocrossbanen 110-130 år gammel. Foto: Bjørn Harald Larsen, 8.5.2025.

Figur 3. En turveg går opp lia nord for dagens motocrossbane. Langs denne er det små forsenkninger med grandominans og stedvis også noe fattig sumpskog. Foto: Bjørn Harald Larsen, 8.5.2025.

Figur 4. Litt rikere sumpskog nordvest i planområdet, men lokaliteten er ikke stor nok til å kunne kartlegges som rik gransumpskog. Foto: Bjørn Harald Larsen, 8.5.2025.

Figur 5. Liten sprekkeseone mellom to fattige knauser helt øst i planområdet. Her ble bla. gubbeskjegg (NT) funnet på gran og randkvistlav på berg. Foto: Bjørn Harald Larsen, 8.5.2025.

3.3 Virveldyr og insekter

Planområdet ble befart i hekkesesongen for fugl, og de vanligste spurvefuglene knyttet til barskog ble registrert. Følgende arter hevdet territorium i planområdet: Trepplerke, gjerdesmett, rødstrupe, rødvingetrost, løvsanger, fuglekonge, svartmeis, bokfink og dompap. Rugde ble skremt opp i furktig skog i nord, og dette er egnet hekkeområde for arten. Rødstjert sang på nedsiden av Liagrendvegen, mens ravn ble registrert overflygende.

Ingen registreringer av insekter foreligger fra planområdet, og det ble ikke gjort spesielle undersøkelser av insektfaunaen under befaringen. De åpne arealene på og inntil dagens motocrossbane kan ha potensial for enkelte uvanlige insektarter, men det er ikke sannsynlig at rødlistede arter kan finne egnet habitat her.

3.4 Forekomst av rødlistearter

Gubbeskjegg (NT) var den eneste rødlistearten som ble registrert i undersøkelsesområdet. Dette er den vanligste rødlistearten i høyereliggende og noe fuktig granskog i Sør-Norge. Det ble gjort to funn av arten, begge i litt mindre uttørkingsekspontert barskog dominert av gran (i henholdsvis fattig sumpskog og en liten grandominert forsenkning/sprekkesone mellom to furudominerte knauser (delvis innenfor planområdet).

Figur 6. Gubbeskjegg (NT) var den eneste rødlistearten som ble registrert i planområdet. Dette er den vanligste rødlistearten i høyereliggende granskog i Sør-Norge. Foto: Bjørn Harald Larsen, 8.5.2025.

Ingen rødlistede fugler ble registrert i mai 2025. De eneste aktuelle hekkeartene er granmeis (VU) og tretåspett (NT), som potensielt kan hekke i nærheten med territorie(r) som går inn i undersøkelsesområdet.

Mjuktjafs (VU) er kjent fra granskogen langs Begna nedenfor Liagrendvegen og ble lett spesielt etter i planområdet. De fuktige skogsmiljøene i planområdet ble vurdert å være for små og med for ung skog til å tilfredsstille biotopkravene til arten. Skogområdene langs Begna mellom Bagn og Leira er det absolutte kjerneområdet for mjuktjafs i Norge.

Figur 7. Funnsteder for gubbeskjegg (nær truet NT) innenfor undersøkelsesområdet.

3.5 Forekomst av fremmedarter

Ingen fremmedarter er registret tidligere eller ble funnet under befringen i mai 2025. Det er også liten sannsynlighet for at fremmedarter skal ha spredt seg til dette området.

4 KILDER

Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter 2021.

<https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021/>

Artsdatabanken 2025a. Natur i Norge. Hentet 14.5.2025 fra <https://www.artsdatabanken.no/NiN>

Artsdatabanken 2025b. Artskart. Hentet 14.5.2025 fra <https://artskart.artsdatabanken.no/>

Areal+ 2024. Planinitiativ for Sundvold Motorbane, NMK Valdres, gnr. 96, bnr. 1, festenr. 1 mm i Nord-Aurdal. 4 s.

Miljødirektoratet 2025. Naturbase. Hentet 14.5.2025 fra

<https://geocortex02.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>

NGU 2025a. Norges geologisk undersøkelse. Berggrunnskart. Hentet 14.5.2025 fra

https://geo.ngu.no/kart/berggrunn_mobil/

NGU 2025b. Norges geologisk undersøkelse. Løsmassekart. Hentet 14.5.2025 fra

https://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/

NIBIO 2025. Kilden – arealinformasjon. Hentet 14.5.2025 fra <https://kilden.nibio.no>

Miljøfaglig Utredning AS ble etablert i 1988. Firmaet tilbyr miljøfaglig rådgivning. Virksomhetsområdet omfatter blant annet:

- Kartlegging og konsekvensanalyse på fagtema naturmangfold
- Skjøtselsplaner og forvaltningsplaner
- Utarbeiding av kart (illustrasjonskart og GIS)
- FoU-virksomhet
- Kurs og foredrag

Hjemmeside: www.mfu.no

Org.nr.: 984494068 MVA